

ИНДУСТРИЯ
ЕНЕРГЕТИКА
ОКОЛНА СРЕДА
2014

ПОЛИТИКИ, ПАЗАРИ, ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
ДЕБАТЪТ ЗА БЪЛГАРСКАТА РЕИНДУСТРИАЛИЗАЦИЯ

12 ЮНИ 2014, СОФИЯ, ХОТЕЛ ХИЛТЪН

Предизвикателствата за създаването на енергийна борса в България

Атанас Георгиев

преподавател в Стопански факултет, СУ “Св. Кл. Охридски”

гл. редактор на Publics.bg и сп. Ютилитис

ageorgiev@publics.bg

Една година по-късно – какво се случи в сектора?

Европейска енергийна и
индустриална политика

Национална енергийна
политика и стратегия

Администрация за
енергетика и индустрия

Енергиен сектор –
управление и инвестиции

Енергиен пазар –
регулации и мониторинг

Индустриални и
битови потребители

- Създаване на общ европейски енергиен пазар
- Конкурентоспособност на индустрията
- Специфични климатични цели за ВЕИ и CO2

- Липса на ясни приоритети (енергиен микс и др.)
- Схеми за подкрепа на ВЕИ / когенерация
- Анализ на социално-икономическото въздействие
- Липса на фокус върху образование и иновации

- Структура за “икономика и енергетика”
- Недостатъчен административен капацитет (ДКЕВР, АУЕР,...)
- Липсва национален институт за съгласуване на политики

- Въпреки старта на либерализацията, водеща роля на БЕХ/НЕК
- Неефективно управление, водещо до дефицити и загуби
- Незавършен “ънбъндлинг” на ЕСО/НЕК, 4 лицензи в НЕК

- Над 80% от електроенергията – в регулирания сегмент
- Разминаване между прогнози и реалност, провал на “квотите”
- Кръстосано субсидиране – както в страната, така и чрез износ
- Невъзможност за интегриране на България в регионалния пазар

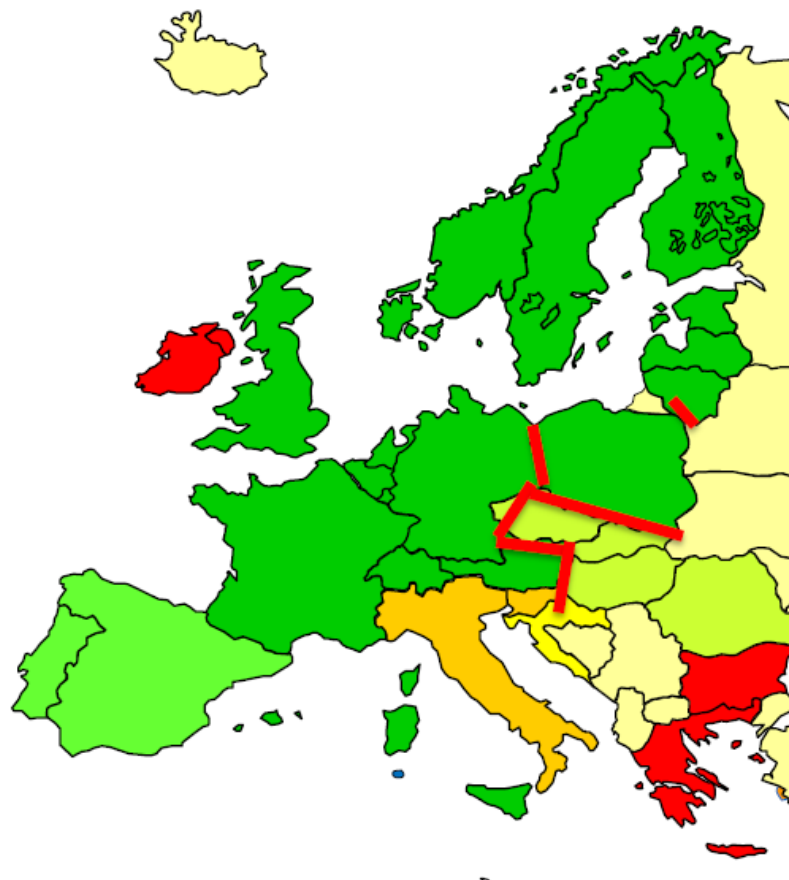
- Кръстосано субсидиране, високи цени за индустрията
- Дисбаланс на произведена / консумирана електроенергия
- Дисбаланс в договори за “генериране” и “потребление”

Нови развития в пазарната среда

- Промени в ръководството и администрацията на ДКЕВР
- Неколкократни ценови намеси на ДКЕВР, водещи до нови дисбаланси в регулирания и либерализирания сегмент на пазара (кръстосано субсидиране на ниво производител)
- Изменения в Правилата за търговия с електрическа енергия (май 2014 г.)
- Един доброволен отказ от лицензия (ЕСО), един отказ от ДКЕВР за лицензия (Българска енергийна борса) и една издадена лицензия (Българска независима енергийна борса)
- Нови предложения за промени в дългосрочните договори с неясни правни последици за пазара

Извън вътрешния енергиен пазар...

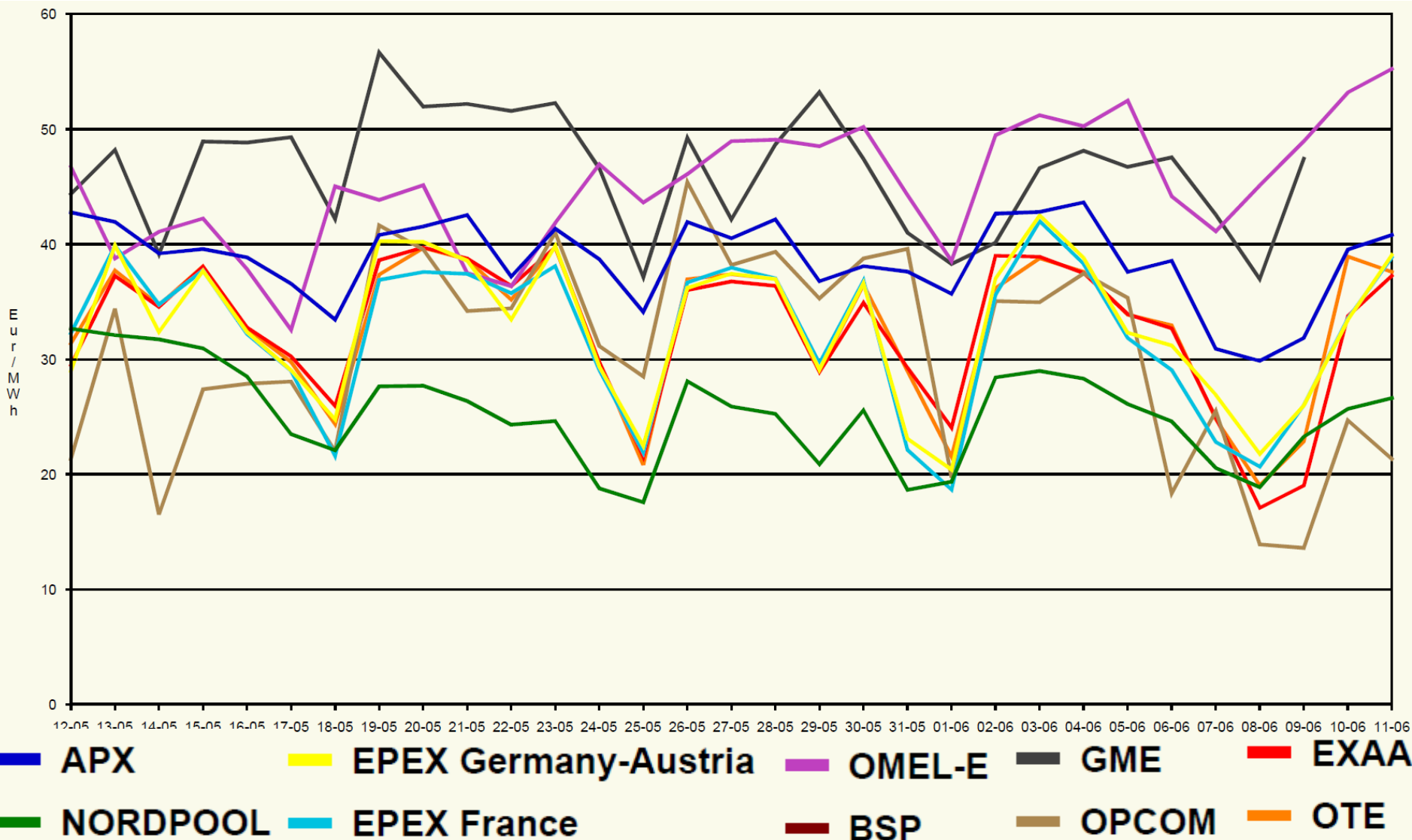
Integration of the Electricity Day-Ahead Market

Timeline	As of Jan 2012	As of Feb 2014
NWE (CWE + Nordic + GB + PL)	2012	4 Feb 2014
SWE (ES + PT)	End 2012/H1 2013	13 May 2014
CEE (CZ + HU + SK)	End 2012/End 2013	End of 2014 [^]
Baltics	End 2013	4 Feb 2014
CSE (IT + SI)	H1 2014	H2-2014
RO	End of 2014	End of 2014
BG + GR	End of 2014	2016
EI + NI	2016	2016
HR	?	?
SEE	End of 2015	?
[^] —	Subject to FBMC being introduced	

Източник: ACER, The Agency's Work Programme Outline for 2015

Средни борсови цени през последния месец

Източник: Europex – Association of European Power Exchanges

Пречки пред “market coupling” (за BG-RO)

- Наличие на “експортни такси” в България/Румъния
- Забавен процес по създаване на енергийна борса в България с неясен времеви график
- Несъвместимост на механизмите за подкрепа на ВЕИ (преференциални цени ⇔ зелени сертификати)
- Наличие на допълнителни задължителни механизми за изкупуване на енергия от ТЕЦ и когенерации
- Недостатъчно участие на българските институции и компании в рамките на ACER, ENTSO-E, ERRA
- Липса на предвидимост по отношение на регулаторната среда
- Неадекватна ценова политика от страна на дъщерните дружества на БЕХ, участващи в свободния пазар
- Политика на протекционизъм по отношение на трансграничните капацитети, която ще доведе до непредвидими ефекти
- И не на последно място – пропуснат опит от забавянето на борсата в България: OPCOM навършва 14 години през август

OPCOM – актуално състояние (1)

Пазар ден-напред (Day-ahead) - май 2014 г.

- Брой регистрирани участници на ден-напред пазара: 235
- Активни пазарни участници [за месеца]: 161
- Среден брой активни участници [за ден]: 153
- Средна цена [EUR/MWh]: 29.23
- Общ обем на търговията [MWh]: 1,806,219
- Среден обем търговия за час [MWh/h]: 2,427
- Дял на ден-напред пазара от прогнозираното потребление: 45%
- Стойност на сделките [млн. EUR]: 54.06

Period	Total Traded Volume [MWh]	Average Traded Volume [MWh/h]	DAM Share [%]	Average Price [EUR/MWh]	Value of Transactions [EUR]
May -13	1,239,353.373	1,665.798	32.09%	28.05	36,723,966.23
May -14	1,806,219.462	2,427.714	45.23%	29.23	54,059,901.13
Variation	▲+45.74%	▲+45.74%	▲+40.96%	▲+4.20%	▲+47.21%

OPCOM – актуално състояние (2)

Пазар час-напред (Intraday) – май 2014 г.

- Брой регистрирани участници: 78
- Брой на активни участници [за месеца]: 25
- Общ обем на сделките [MWh]: 5,489
- Среден обем на сделките за час [MWh/h]: 7.4
- Стойност на сделките [в EUR]: 198,877

OPCOM – актуално състояние (3)

Двустранни договори, търгувани през май 2014 г.:

- Брой предложения: 152
- Търгуван обем [MWh]: 4,312,945
- Средна цена [EUR/MWh]: 39.27
- Стойност на сделките [млн. EUR]: 176.47

Двустранни договори с доставка май 2014 г. :

- Брой договори: 741
- Обем на сделките [MWh]: 2,484,538
- Пазарен дял от прогнозираното потребление [%]: 62.22
- Средна цена [EUR/MWh]: 38.51
- Стойност на договорите [млн. EUR]: 98.54

Очаквания от енергийната борса в България

- Наличието на борса ще подобри прозрачността на пазара и ще създаде повече доверие в участниците, особено ако се предложат миноритарни пакети от акции на участниците
- Борсата е необходимата основа, на която трябва да се изградят следващите стъпки в развитието на българския пазар: търговия час-напред, ОТС, зелени сертификати и др.
- Електроенергийната борса няма да замести двустранните договори, но може да предложи платформа за ОТС търговия
- Обединяването със съседните пазари ще доведе до осредняване на цените на едро
- Необходима е много активна информационна кампания за подготовка на пазарните участници